

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

pracownia badań
i innowacji społecznych

stocznia

Zagraniczne przykłady włączania osób starszych w procesy decyzyjne

**VIII seminarium Laboratorium
Partycypacji Obywatelskiej**

Warszawa, 9 marca 2012 r.

Krajowa Rada Seniorów (Kanada)

- organ doradczy rządu Kanady w sprawach dotyczących jakości życia seniorów
- doradzanie w bieżących i pojawiających się problemach
- doradzanie na podstawie opinii ekspertów, seniorów, organizacji seniorskich
- inicjowanie badań naukowych
- zwoływanie paneli eksperckich, spotkań w formie okrągłego stołu
- organizowanie spotkań konsultacyjnych
- szansa do wypowiedzenia się seniorów

www.seniorscouncil.gc.ca

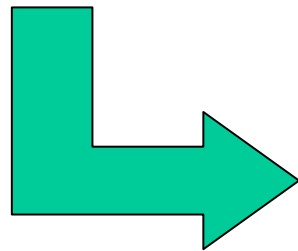

Członkowie:

- do 12 członków w Radzie
- kadencja nie dłuższa niż 3 lata
- członkami mogą być seniorzy, przedstawiciele organizacji seniorskich, eksperci z dziedzin nauki związanych z seniorami i procesami starzenia

Federalna Rada Doradcza Seniorów (Austria)

- . powstała na podstawie federalnej ustawy o seniorach z 1998 roku, która wzmacnia możliwości partycypacji starszego pokolenia
- . działa przy Ministerstwie Pracy, Spraw Socjalnych i Ochrony Konsumentów
- . reprezentuje interesy seniorów przed decydentami politycznymi na szczeblu krajowym

Zadania Rady:

- .składanie propozycji społecznych, gospodarczych, kulturowych, dotyczących polityki zdrowotnej i mieszkaniowej wymiarów polityki senioralnej
- .składanie oświadczeń w sprawie projektów ustaw i rozporządzeń, które mogłyby wpłynąć na interesy osób starszych

Komitety Doradcze ds. Seniorów (Kanada)

- . kilkudziesięciu członków (sami seniorzy lub np. przedstawiciele usług rekreacyjnych, mieszkaniowych, opieki zdrowotnej)
- . łączy komunikacyjne z Radą Miasta / organ doradczy burmistrza

Przykładowe działania Komitetów:

- . forum publiczne, na którym porusza się sprawy istotne dla seniorów
- . identyfikowanie barier w dostępie do usług i programów miejskich
- . tworzenie partnerstw w społeczności w celu edukowania, informowania i polepszania jakości życia seniorów

Fora Seniorów (Wielka Brytania)

- istnieje ich ponad 620 (ok. 200 tysięcy osób 55+)
- czynią głos seniorów słyszalnym
- wpływają na planowanie i świadczenie usług dla osób starszych

Fora różnią się liczbą członków, ale wszystkie:

- to niezależne organizacje, które wpływają na decydentów w istotnych dla osób starszych kwestiach
- prowadzone są przez osoby starsze
- spełniają także funkcję integracyjną (wycieczki, spotkania)
- wspierane są przez program **Speaking Up for Our Age** (pomoc w założeniu Forum, otrzymaniu grantu na jego rozwój, utrzymywaniu kontaktu z innymi Forami; organizacja konferencji i warsztatów)

www.ageuk.org.uk

Panel obywatelski osób starszych

- “Pula” osób starszych regularnie pytanym o zdanie w sprawach dotyczących społeczności lub szczególnie ich grupy demograficznej
- Powtarzalny sposób zasięgania opinii + rejestracja zmian w opiniach (min. 2 lata)
- Wzrost reprezentatywności (płeć, wiek, wykształcenie, dochody)
- Potencjalny zasób uczestników procesów partycypacyjnych, np. dla instytucji pracujących z osobami starszymi

Modele:

- ankietowy
- dyskusyjny

Zalety:

- łatwo dostępna „grupa ekspercka”
- zróżnicowane doświadczenie członków (zróżnicowanie reprezentacji) → rozpoznanie spektrum opinii w obrębie grupy demograficznej
- potencjał dla kontynuacji zaangażowania
- daje poczucie bycia ekspertem i realnego wkładu
- celowe dotarcie do wybranej grupy, rzadko doreprezentowanej w innych formach partycypacji
- zwykle niskie koszty uczestnictwa (czas, łatwość udziału)

Wady:

- wybrana grupa (bariera dostępu)
- wysokie koszty realizacji (długotrwały kontakt, powtarzalność kontaktu)
- zwykle zaangażowanie o charakterze reaktywnym
- brak gwarancji uwzględniania efektów panelu
- ograniczone możliwości współdziałania i porozumienia wokół wspólnej sprawy

Seniorskie Panele Użytkowników Usług w Fife (Szkocja)

- Od 1992r., organizowane przez Age Concern Scotland
- ukierunkowanie na osoby z problemami zdrowotnymi, w celu oceny i podniesienia jakości usług wspomagających ich niezależność życiową
- 7 kiluosobowych grup osób 70+ (w podziale na sąsiedztwa, ok. 10 osób w każdej), korzystających z usług publicznych
- comiesięczne spotkania i dyskusje nt. jakości świadczenia usług zdrowotnych i społecznych, problemów w tym zakresie, proponowanych zmian
- zapewniony transport i drobny poczęstunek
- **moderator** – facylituje pracę grup i odpowiada za przekazywanie wypracowanych uwag do osób odpowiedzialnych za świadczenie danych usług → uwzględnianie uwag przy projektowaniu/zmianach w sposobie świadczenia usług
- **agenda spotkań ustalana przez członków** + ew. specjalne prośby ze strony samorządu
- **stały model spotkań** buduje relacje współpracy i zachęca do dzieleniu się doświadczeniami
- **reprezentacja specyficznych grup** osób starszych (świadczeniobiorców usług, osób o szczególnych potrzebach zdrowotnych itd.)

Seniors Voice (Exeter, Wlk. Brytania)

- Inicjatywa lokalnej organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób starszych, w porozumieniu z samorządem
- **3 modele uczestnictwa:**
 - a) regularny udział w ankietach ewaluacyjnych (do 4 razy w roku) nt. usług publicznych (różne tematy w różnych latach)
 - [75% ankiet przesyłanych pocztą, 25% przeprowadzanych przez ankieterów-wolontariuszy w domach respondentów]
 - lub
 - udział w grupach fokusowych
 - b) udział w panelu konsultacyjnym
 - - członkowie wybierani przez osoby starsze-członków organizacji seniorskich
 - - instytucja konsultacyjna, spotkania co miesiąc z udziałem urzędników
 - c) udział w dorocznej konferencji organizowanej przez Wydział zdrowia i spraw społecznych Urzędu Miasta i Radę Miasta

Działania strategiczne (Wielka Brytania)

„Better Government for Older People”
(1998-2000) - rządowy program
mający na celu podniesienie jakości
usług publicznych świadczonych na
rzecz osób starszych

Działania: różne sposoby
uwzględnienia głosu osób starszych w
podejmowaniu decyzji, diagnoza
potrzeb i odpowiedź na nie

28 programów pilotażowych na
terenie Wlk. Brytanii w zakresie
współpracy instytucjonalnej i innowacji
w świadczeniu usług dla osób
starszych

2005/2006 – ankieta we wszystkich
468 samorządach

→ Samorząd posiada dokument
strategiczny dot. włączania obywateli
w decydowanie o sprawach
publicznych

T: 72 N: 11 W trakcie tworzenia: 15

→ Samorząd posiada dokument
strategiczny dot. osób starszych

T: 33 N: 37 W trakcie tworzenia: 28

→ Samorząd prowadzi działania
wspierające aktywizację osób
starszych

T: 44 N: 31

Dzień Demokracji dla seniorów w gminie Mora (Szwecja)

- Warsztaty przyszłościowe (*Future Scenario Workshops*) z osobami starszymi + spotkanie monitorujące efekty:
 - faza krytyki
 - faza utopii
 - faza działania
- sformułowanie potrzeb grupy
- szansa na przedstawienie braków i niedociągnięć aktualnych działań samorządu, ale także kreatywnego, pozytywnego zarysowania oczekiwań i pomysłów na rozwiązania

Dzień Demokracji dla seniorów w gminie Mora (Szwecja)

- 34 seniorów
- 3 urzędników
- przedstawiciele Młodzieżowej Rady Gminy
- Dyskusja nt. wizji gminy Mora
- Krytyka oferty usług gminnych → lista priorytetów i rekomendacji
- 3 obszary planowanych działań:
 - rozwój obszarów wiejskich
 - rozwój centrum
 - komunikacja miejska

- Po kilku miesiącach: spotkanie monitorujące z urzędnikami nt. tego co udało/uda się zrealizować, jakie gmina ma plany w danym zakresie
- Konsultacje priorytetowego obszaru budownictwa komunalnego na potrzeby osób starszych

Propozycje działań

1. **CO:** aktywizacja seniorów

DLACZEGO: ruch dla starszych

KTO ODPOWIEDZIALNY: komisja socjalna i związki emerytów

KIEDY: zanim umrzemy

JAK: subwencionowane lub darmowe zajęcia takie jak pływanie, jazda na nartach i inne sporty; zajęcia kulturalne, nauka języków i obsługi komputera, zajęcia z tkania.

Zorganizowanie miejsca spotkań dla seniorów.

GDZIE: lokal jednego ze związków emerytów

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

pracownia badań
i innowacji społecznych

stocznia

Dziękujemy za uwagę

**VIII seminarium Laboratorium
Partycypacji Obywatelskiej**

Warszawa, 9 marca 2012 r.